

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΛΑΪΔΟΣ

Ο σπουδαιότερος ήρωας της αρχαίας Ελλάδας, ο Διογένης ο Παιονικός, ο οποίος υπερέβη τον κοινό σκοπό της ζωής, ο οποίος υπερέβη τον κοινό σκοπό της ζωής, ο οποίος υπερέβη τον κοινό σκοπό της ζωής...

Και άλλοτε γράψαμε για τη Λαΐδα, την περίφημη αυτή έταιρα της αρχαιότητας, που ελθε να λείψουν στα πόδια της πανίσχυρους μονάρχες, δυναμικούς καλλιτέχνες, θαυμαστικούς ποιητές και που γνώρισε όσα ελάχιστες άλλες γυναίκες τη λατρεία και τη δόξα του κόσμου.

Σήμερα θα διηγηθούμε έναν παθιασμένο έρωτά της, τον μόνον ίσως αληθινό έρωτά της ζωής της, και την τελευταία περίοδο του περιπετειώδους βίου της.

Η Λαΐς βρισκόταν από αρκετά χρόνια πια στην Κόρινθο, όπου είχε μεταβεί από τις Αθήνας, κι' απελιδνιόταν εξαιρετικών τιμών εκ μέρους των κατοίκων. Θά πλησίαζε τώρα το τεσσαρακοστό έτος της ηλικίας της, εν τούτοις όμως διατηρούσε όλη την ομορφιά της και εδάμωσεν με το υπέροχο κάλλος της.

Ενώ όμως ως τότε εφορόντιζε να μην παρασώρευται από το αισθημά της και συγκρατούσε πάντα την ορμητική φύση της, εξαφνα χωρέθηκε από έναν δυνατό έρωτα, που μέρα την ημέρα μεγάλωνε και γινόταν όλοένα και πιο τυραννικός.

Η Λαΐς στην άρχη έννοιμασε ότι έρωταστέον περί ενός άν' τ' ανηθισμένα αισθηματικά επεισόδια, σιγά-σιγά όμως έβλεπε πως αυτή τη φορά είχε έρωτα κι' αυτής η σιγή της να δικαιώσει τους λόγους της αγάτης και να πληρώσει με δίκαια την προσέγγιση της ανάληψια και αδιαφορία απέναντι των θυμάτων της.

Ο νέος π' αγάτησε ονομαζόταν Ευδάτης κι' ήταν ένας άν' τους πιο άσημους ποιητές της Κορίνθου, αλλά η ομορφιά του προσώπου του και η ευγενική συμπεριφορά του αναπλήρωναν κάθε έλλειψη. Η Λαΐς εσοχέτιστηκε γοηγισα μαζί του και τον έκαλοσε συχνά στο σπίτι της, όπου τον κρατούσε δλόκληρες ώρες κοντά της, μόνο και μόνο για νάχη την ευχαρίστηση να τον άκουη. 'Αλλά κι' όταν έφευγε, αυτό τον νανάγη έβλεπε μεροστά της και κανέναν άλλο άν' αυτόν δεν έσυλλογιόταν. 'Αγαπούσε τον Ευδάτη μ' αληθινό πάθος και καταλάβαινε πως δεν θα μπορούσε να ζήση χωρίς αυτόν.

Μιά βραδιά, που ο κινικός Διογένης περιφερόταν μέσα στους κήπους της Λαΐδος, άκουσε πίσω από ένα πυκνό φύλλωμα τον Ευδάτη να της φασίκεται αλαίνω έρωτα. 'Ο φιλόσοφος είχε αναληφθή από πριν με το διαπεραστικό βλέμμα του ότι ο πανούργος ποιητής δεν ανταποκρινόταν πραγματικά στον έρωτα της Λαΐδος, αλλά υποκρινόταν επίτηδες ότι την αγαπούσε, επειδή είχε ανάγκη από τις γνωμιές της και από το πλούτι της. Μόλις λοιπόν άκουσε τη φωνή του, πετάχθηκε από το μέρος όπου βρισκόταν και παρουσιάστηκε εξαφνα μπρος στους δυο έρωτάς, λέγοντας στη Λαΐδα:

—Είμαι λοιπόν στ' αληθινά έρωτευμένη, Λαΐς;

Η Λαΐς δυσρασητήθηκε κάπως από την άρροστη αυτή εμφάνιση και, μολονότι συμπαθούσε εξαιρετικά το φιλόσοφο, τον διάταξε να απομακρινθή γοηγισα από κεί.

—Θέλεις λοιπόν στα σωστά σου, της απάντησε άταραχος ο Διογένης, να απογορηθής στον αγαπητό φίλο σου να ά-

ναντην τα άρώματα των κήπων σου; Και νομίζεις ότι θα δεχθώ εγώ ποτέ να στερηθώ τον περιπατό μου χάρην ενός υποκριτού, που έχει την άφέλεια να τον πιστεύεις;

Η Λαΐς όμως, τυφλωμένη από το πάθος της και άγανακτισμένη για τα λόγια που άκουσε κατά του Ευδάτου, λησιμόνησε τη μεγάλη της φίλια προς τον κινικό και του επανέλαβε σε ζωηρότερο τόνο να φύγη άμέσως από τους κήπους της. 'Αλλά ο Διογένης, πριν ύπακούσση στη διαταγή της, είχε την τόλμη να της πει τα ακόλουθα θαυράλεα λόγια:

—Λαΐς... Λαΐς... Μάθε να είσαι περισσότερο λογική και να μην παρασώρευσι έτσι έγκλημα από κολακείας επιτηδίων. 'Ο νέος αυτός, για τον όποιον τώρα περιφρονείς τους φίλους σου, είμαι βέβαιος ότι σε λίγο θα δικαιολογήσει τους φόδους μου...

Και καθώς άποδειχτηκε άργότερα, ο Διογένης δεν είχε άδικο όταν ανιστούσε στη φίλη του να μη δίνη μεγάλη σημασία στα λόγια ενός κολακούς.

Υστερα από λίγες ημέρες η Λαΐς, η όποια φοβόταν διαρκώς μην της φύγη ο φίλος της, επόκεινε στον Ευδάτη να την παντρευτή, νομίζοντας ότι κατ' αυτόν τον τρόπο θα τον είχε για πάντα κοντά της και θα του άπέλειε τη φυγή.

Κι' ο Ευδάτης, μη μπορώντας να κάνει άλλως και μη θέλοντας να διακόμη από τώρα τις σχέσεις του με την πανίσχυρη γυναίκα της Κορίνθου, έδέχθηκε την πρότασή της και έκατοποίησε την επιθυμία της. 'Επί πλέον της υποσχέθηκε ότι θα την οδηγούσε στην πατρίδα του, αν κατορθώσει να κερδίση το ποητικό βραβείο των Ολυμπιακών αγώνων.

Μολονότι όμως, καθώς είπαμε και στην άρχη, ο Ευδάτης συγκατελέγετο μεταξύ των μετριών ποιητών και τα έργα του ανετέλεσαν όποτε να πραγματοποιηθή η φιλοδοξία του.

Μόλις όμως ο Ευδάτης είδε το μεγάλο του όνειρο εκληρούμενο, κατενόησε ότι η υποστηριξής της φίλης του δεν του χρειαζόταν πια και άποφάσισε να την εγκαταλείψη. Την ίδια μέρα λοιπόν που πήρε το ποητικό βραβείο, άναχώρησε κρυφά για την πατρίδα του, αφού άφησε για τη Λαΐδα το ακόλουθο πειραχτικό σημείωμα:

«Λαΐς, σου άφίνο για και φεύγω. Μη νομίζης όμως ότι έξασα την ύποσχολή μου να σε οδηγώσα στην πατρίδα μου. Άναι σού, παίρνω μαζί μου... την εικόνα σου!...»

Το σημείωμα αυτό, που σε κάθε άλλη περίπτωση θα εξηγήριε την αγανάκτηση και το μίσος της υπερήφανης έταιρας, αυτή τη φορά την έβίβισε σε μία βαθεία άπελπισία και της άβξησε ακόμα περισσότερο την ζωτική όδνη. 'Επειδή δε της ήταν άδύνατο πια να ζήση χωρίς τον αγαπημένο της, έτρεξε έξαλλη να τον ζήτηση παντού κι' ύστερα από περιλανήσεις πολλών μηνών άναγκάστηκε να γυρίση στην Κόρινθο μόνη και άπρακτη.

Στη δύσκολη έκείνη περίστασι της βρέθηκαν δυο καλοί και άφορομένοι

Φ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

— Ένα κεμπλιμέντο του Ουάιλντ

Είπε γνωστό ότι ο περίφημος Άγγλος ποιητής Όσκαρ Ουάιλντ φιλικώθηκε, έπειτα από μια τραγική περιπέτεια της ζωής του. Μά και στη φιλιά του άκουα ο περίφημος συγγραφέας δεν έκανε το ευγενικό ταιρί που χαρακτηρίζει διόλωση τη ζωή του.

Μιά μέρα ένας γνωστός του και θαυμαστής του πήγε και τον επισκέφθηκε στη φυλακή του. Καθίκανε να' οι δυο στο κελλί του φυλακισμένου ποιητού και συνομιλήσανε πολλή ώρα για διάφορα πράγματα. Όταν στο τέλος ο έπισκεπτης σημάδθηκε κι άπεχαρέττει τον ποιητή για να φύγει, εκείνος του έπευ, σφιγγόντας του θερμά το χέρι:

— Σας εύχαριστώ πολύ για την έπισκεψή σας, αγαπητέ φίλε. Σας βεβαίω ότι με άνακουφίσατε. Και σάς παρακαλώ, μη μου κρατάτε καλά, άν δεν σάς συνοδεύω... Ίσαμς Ξεω!...

— Τά αυτόγραφα του Κίπλιγκ

Είπε γνωστός ο διάσημος Άγγλος συγγραφέας Ρούντιναγκ Κίπλιγκ. Μία κυρία συνπατριώτεις του, μια πλουσία λαίδη, Ξέδανε άρκετά χρήματα για να μαζέψει αυτόγραφα των μεγάλων συγγραφέων. Μιά μέρα λοιπόν εξέφρασε σ' ένα φίλο της την έπιθυμία να άποχηθήνε σ' ένα αυτόγραφο του Κίπλιγκ. Έκεινος της άπάντησε ότι ο Κίπλιγκ δεν έδινε κανενός αυτόγραφα χωρίς πληρωμή, κι' ότι ζητούσε Ξξη σελίνα για κάθε λέξι που θά έγραφε.

Η λαίδη όμως φαινόταν πως ήταν λίγο τοιγκώνα. Και την άλλη μέρα έστειλε μια έπιταγή Ξξη σελίνων στον διάσημο συγγραφέα και ένα γραμμαμά μαζί, με το όποιο τον παρακαλούσε να της γράψει «μιά λέξι μονάχα»!

Πράγματι, έπειτα από λίγες μέρες πήρε την άπάντη άν' τον Κίπλιγκ. 'Ο συγγραφέας του «Βιβλίου της Ζουγκλάς» της έγραφε μια λέξι μονάχα, σ' ένα μεγάλο φύλλο χαρτιού: «Έσ'χαριστώ»!

— 'Ο άνθρωπος που μάντευσε

Μιά μέρα που ο περίφημος Ίταλος συγγραφέας ντ' Άννουίντσιο ταξείδευε, ένας κύριος τον πλίσιασε και του έλεγε:

— Μοι' λέτε, σάς παρακαλώ, μαίτρο, τί ώρα εινε; — Μαίτρο; Γιατί με λέτε μαίτρο; ρώτησε ο ντ' Άννουίντσιο.

— Μά γιατί είσασε ο ποιητής ντ' Άννουίντσιο, άποκρίθηκε εκείνος, ο μεγαλύτερος ποιητής της σημερινής Ίταλίας.

Και πως Ξέροτε ότι εγώ είμαι ο ντ' Άννουίντσιο; επανέλαθε και πάλι ο ποιητής.

— Μά το εμάντευσα. — Τό μαντέψατε; εινε τότε ο ντ' Άννουίντσιο. Τό μαντέψατε αυτό και δεν μπορούτε να μαντέψετε τί ώρα εινε τώρα;

— Τό φέμμα του Μάρκ Τουαίν

Μιά μέρα ο Μάρκ Τουαίν συνάντησε μια κυρία που περνούσε για Ξξυνη, και θέλησε να της κόνει ένα κομπλιμέντο.

— Τι όμορφη που είσασε, κυρία μου! της έλε.

— Άποψίμα πολύ, τού άποκρίθηκε εκείνη γελώντας, ότι δεν μπορώ να πω κι' εγώ το ίδιο για σας!

Μά ο Μάρκ Τουαίν της έλε άμέσως, χωρίς να τó χάζει: — 'Α! γιατί όχι, κυρία μου; Τό πράγμα εινε ωστόσο άποψίμα.

Κάνετε δε, κι' εγώ. Πέστε ένα φέμμα και ο Θεός θά σας το συγχωρήσει!

Και ή πολύ Ξξυνη κυρία έμεινε κόκκαλο!

της φίλοι, ο Άριστιππος και ο Κλέων, οι όποιοι μόλις έμαθαν τó άτυχίμια της Ξτρεξαν κοντά της για να την παρηγορήσουν. Είπε αλήθεια βέβαια ότι ή περιποίησις των, ή συμβουλιές των, τά καλά λόγια των της έφεραν κάποια άνακούφιση στη πληγωμένη καρδιά της, αλλά ή ύγεια της εινε ύποστη θανάτω πλήγμα και ή όμορφιά της εγάθρηκε άνεπιτολέπει. Το πρόσωπό της εμαρμάθηκε σιγά-σιγά άσ' τη λήθη και τά τραυμάτριά της όρη της άντικατεστήθησαν από τις αντίδες των γερασίων.

Έκτοτε ή Λαίς άπέφραξε εντέλως τον κόσμο και δεν εδεχόταν παρά μερικά στενωπά φίλους της, που πήγαιναν να της κρατήσουν συντροφιά. Όλες τις δουλειές της τις έδωδε και τους δούλους της τούδ άρρησι ελευθέρους. Από τó πολυάριθμο ύπηρετικό προσωπικό της έγράττει κοντά της μονάχα τρεις γέροντες θεράποντας που της ήσαν έντελώς άπαραίτητοι.

Η άλλατα λοιπόν πανένδοξη έταίρα, που την περιεκυκλώναν διαρκώς πλήθη θαυμαστών, Ξοσε τώρα άπομονωμένη από τον κόσμο και άπογοητευμένη άσ' τη ζωή της. Οι όλιγοι της φίλοι, που παρακολουούσαν με λύπη τόν καθημερινά μωραμό της, τη συνειδούλεσαν τότε να πείσι στη θάλασσα, ακολουθόντας τó παρόδειγμα της Ξροσταμίδος Σαρφούς, αλλά ή Λαίς τούς άπάντησε ότι θάταν πιο φοβισός ο θάνατος κάτω από τις μοιριές των κίλων της, παρά μέσα στα βάθηνα παρομένα νερά...

Στά τελευταία χρόνια της ζωής της ή Λαίς άνήγαγε με Ξξοδά της ένα μεγαλόπρεπη νοό, άφιερωμένο σ' Άφροδίτη τη άει θοαίρα, κι' έκει μέσα κρέμασε τόν περίφημο καθρέπτη της. άφου Ξβαλε να σκαίλισον άπάντω του τούς άκόλουθους στίχους: **Χαρίζω τόν καθρέπτη αυτόν στην όμορφη Άφροδίτη, γιατί ειν' οι πόνοι μου δικαιο που δεν τολμώ πεινά (τώρα) να κνταχτώ, να δώ σ' αυτόν ποιά ήμωνα, ποιά (είμαι)...**

Όταν ή Λαίς ασιθάνηκε να πλυσάξη τó τέλος της ζωής της, άποφάσισε να μοιάσει την περιουσία της σε τέσσερα μερίδια. Τό πρώτο άπ' αυτά τó προόρισε για τή συντήρησι των έταίρών της Κορίνθου, που δεν μπορούσαν πεινά να Ξξοκονομήσουν τά καθημερινά τους Ξξοδα λόγω της προχωρημένης των ηλικίας ή και άλλων αίων. Το δεύτερο τó διέθεσε για τις τρεις Ξέριες που θά ύπηρετούσαν στο ναό της Άφροδίτης που εινε άνεγείρει ή ίδια. Το τρίτο τó παρεχώρησε στην πιστή της φίλη Βασιχίδα, μαζί με την όποια εινε συνδεθη στενωτάτα επά πολύ διάστημα. Και τó τέταρτο τέλος τó εκληροδότησε στην πάλι της Κορίνθου, θέλοντας μ' αυτό να δείξει την ενγνωμοσύνη της προς τούς κατοίκους που την ειναν περιβάλει με τόσες τιμές και της ειναν χαρίσει τόσα πλούτη.

Άφου ή Λαίς εκανόνισε τή διαθήκη της και διόρισε εκτελεστή τών παραγγελιών της τόν Άριστιππο, εκάλεσε κοντά της τούς φίλους της για να παρεωρεθόν στις τελευταίες στιγμές της ζωής της.

Πρώτα-πρώτα έλεσε στη Βασιχίδα να της βάλει στο κεφάλι ένα στεφανό από μωριές κι' έπειτα έδωσε διαταγή στις γυναίκες τού σπαυτού της να συγκεντρωθών όλες μαζί στη μεγάλη δεντροστοαχία του κήπου, μπροστά στο άγάλμα της Άφροδίτης, κρατώντας στα χέρια τους λόφες και στολισμένες με λουλουδία. Οι φίλοι της ταποθετήθηκαν κι' αυτοί άσ' τη μία μεριά κι' άσ' την άλλη της κλίνης της, άπέναντί της δε στάθηκαν οι μουσικοί, οι όποιοι ήψαλαν με τη λύρα τους μια όδη που ήταν άφιερωμένη στην ίδια και που έπιγραφόταν: «Τό τέλος μας θοαίρας ήμερας».

Έκείνη τή στιγμή γλάστρωσε άσ' τη δούμια όψη άχτίδα του ήλιου στο κρεβάτι της έτοιμθάντης κι' άμικσε σχεδόν Ξξαφανίστηκε. Τό πρόσωπο της Λαίδος φάνηκε τότε σαν να Ξξογονήθηκε άπ' τόν φωτεινό εκείνο άποχωρητισμό του άστρου της ήμερας, τά μάτια της τά μσοδόνιστα Ξξοήφωσαν κι' ή φωνή της άκούστηκε καθαρή:

— Καλοί μου φίλοι, για κείνους που θά Ξξαναδοθών κι' αθριο τόν ήλιο, ή γλυκαία αυτή άχτίδα εινε τó τέλος μας θοαίρας ήμερας. Για μένα όμως που πεθαινω εινε τó τέλος του θοαίρου όνειρου της ζωής...

Έπειτα γύρισε προς τόν Άριστιππο και τού έλε: — Ξγίαινε, παλαί μου φίλε!...

Έπειδή δε παρατήρησε ότι ο Κλέων την εκύτατε με δλοδόνιστα μάτια, τού άπλοσε το χέρι της και προσέθεσε:

— Αγαπητέ μου Κλέων, άδολη και άφορομένη καρδιά, μετρίσαε τόν πόνο σου και παρηγορήσου, γιατί σου μένουν άκόμη έδω στη γή εστυασιμένες ήμερες...

Ο Κλέων έσπυψε να φιλήσει το χέρι της και παρ' όλες του τις προσπάθειες δεν κατόρθωσε να συκρατήση τούς λυγμούς του.

Η φωνή της Λαίδος δυο πηγάμια άδανάμει και σε λίγο μόλις άκούόταν. Τό φέμμα του θανάτου ά-

ΟΙ ΞΞΟΤΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Ρούντιναγκ Κίπλιγκ

πρός τούς κατοίκους που την ειναν περιβάλει με τόσες τιμές και της ειναν χαρίσει τόσα πλούτη.

Ο Μάρκ Τουαίν

πλινόνταν πεινά άποπάνω της και ή ύστατή άγωνία της πετέσφιγγε.

— Καλοί μου φίλοι, ήσαν τά τελευταία λόγια που πρόφερε με μεγάλο κόπο, σάς άφήνω και σας παρακαλώ να με θνιάστε κάποτε... Μονάχα μια θλίψη έχω τώρα που φεύγω από δώ, ότι δεν θά σας Ξξαναδω... Χαίρετε, καλοί μου φίλοι... Αυτή τη φορά χαίρετε για πάντα...

Θέλησε ύστερα ν' άπλώσει Ξεανά το χέρι της στον Άριστιππο και στον Κλέωνα, αλλά της Ξελασε πεινά ή δύναμια που χρειαζόταν... Προσάπθηκε να άνοιΰει το χερί της, αλλά ο θάνατος της τά σφάλισε για πάντα, ενώ στο πρόσωπό της άφηνε να έντυπωθη τó στενωό χαμόγελο...

Αυτό λοιπόν ήσαν τó τέλος της περιφημής έταίρας Λαίδος, που εινε γίνει διάσημη για την Ξξαισεπτική καλλονή της.

Οι Κορίνθιοι εκήδευσαν τη Λαίδα με τις μεγαλείτερες τιμές και μετά τó θάνατό της Ξξοφαν προς τιμήν της ήδιατερο νόμισμα.